

## 11. LANGS DE GRAND CRUS VAN DE BOURGOGNE

Van Dijon in het noorden van de Bourgogne tot aan Cluny in het zuiden ligt een prachtige fietsroute die je door het hart van de wijncultuur voert. Alle grote namen die je ooit hebt horen noemen van de wijnen van Bourgogne worden hier herleid tot kleine slingerende weggetjes langs de wijngaarden. We fietsen hier langs de hellingen van de Côte d'Or hetgeen uiteenvalt in de noordelijke Côte de Nuits en de zuidelijke Côte de Beaune. Zeker in de Côte de Nuits komen we daarbij door de wijngaarden die de duurste wijnen ter wereld voortbrengen. Waar je op de grote weg van Dijon naar Beaune wel de verwijzingen naar de wijngaarden en de reclameborden ziet, is het op deze fietsroute puur de essentie van de wijnbouw die je beleeft. Deze routevariant is slechts 20 kilometer langer dan de kortste route, maar ik moet er wel gelijk bij vertellen dat je door het fietsen door de stad Dijon en de korte hellinkjes en afdalingen door de wijngaarden, er wel misschien een dag langer over doet. Voordat we in de Côte d'Or komen gaat deze route eerste door een zacht glooiend landschap door bos naar het dal van de Tille. Dan volgt een iets saaier stuk tot aan Dijon.

*Dijon is de voormalige hoofdstad van het Bourgondische Rijk en nu nog van de regio Bourgogne. Ondanks de klinkende naam en haar rijke geschiedenis is Dijon geen grote stad. Met iets meer dan 150.000 inwoners is het een stuk kleiner dan Apeldoorn, maar gelukkig heeft het wel een mooie kleine historische kern waarin we de pracht van de hertogen terugvinden in hun Paleis en de*

*kathedraal. De oude straatjes rondom het paleis kenmerken zich door vakwerkhuisen. Het Musée des Beaux Arts herbergt na het Louvre de grootste collectie kunstschaten van Frankrijk. En natuurlijk kan je zien waar Abraham hier de mosterd vandaan haalt want ook daarom*



*is Dijon beroemd. De winkel van Maille herbergt dan ook vele soorten mosterd. De route voert langs de meeste highlights.*

*Als student, heel lang geleden, was ik ooit gaan werken bij een wijnhandel. Op een doordeweekse avond was ik met een vriend meegegaan naar een wijnhandelaar. Tegen deze man had ik gepocht dat ik veel van Italiaanse wijn wist. Hij kon mij in korte tijd haarfijn duidelijk maken dat ik eigenlijk niets wist. En zo ontstond daaruit het idee dat ik voor hem ging werken en hij mij deels betaalde in*

kennis en in het bijzonder wijn, waaronder ook Bourgognes. Zoiets is nu onvoorstelbaar. Voor een beetje goede Bourgogne betaal je al snel honderd euro en de duurste kost meer dan € 15.000 per fles en dat is dan niet eens een oude wijn. Maar ik weet nu hoe Bourgogne smaakt en dat vergeet je nooit meer.

De wijngaarden van de Bourgogne zijn beroemd wegens de uitzonderlijke wijnen die hier ontstaan. Fluweelzacht, diep fruit, weelderige boeketten, wijnen met een open karakter ... alle uitdrukkingen die veel mensen tegenstaan als vinologische prietpraat komen na het drinken van een goede Bourgogne op hun plek. Het verschil tussen een doorsnee Côtes du Rhône en een verfijnde Bourgogne is

Fietsroute door de wijngaarden



dermate groot dat men een wereld van smaak kan leren kennen die men niet meer los wil laten. Alleen, dat is dus amper te betalen.

De bakermat van onze wijncultuur zoals we die nu kennen ligt in de abdij van Cluny in de Bourgogne. Al vanaf de zesde eeuw werden de wijnen uit de Bourgogne geroemd om hun nobele karakter maar het waren de monniken van Cluny die wisten hoe men van druivensap een godendrank kon maken. En zij kochten dan ook noordwaarts percelen op die nu tot de beroemdste wijngaarden worden gerekend, zoals de Romanée-Conti. De toenmalige heersers in Frankrijk, en dat gold zowel voor de hertogen van Bourgogne, de Pausen in Avignon en de koningen in Parijs, wisten de wijn zeer op prijs te stellen en vele duizenden flessen vonden zo hun weg door Frankrijk en Europa. Die kennis over wijn maken verspreidde zich ook over andere delen van de Bourgogne, met name in de gunstige strook land tussen Dijon en Cluny in het zuiden. Hierlangs loopt in twee delen een heuvelrug, de Côte, die de koudere en vochtige westenwinden deels deed uitregenen aan de andere zijde van de heuvelrug. Op een grond rijk aan mineralen kon de druif zich tot een maximale smaak ontwikkelen. Het waren niet alleen de benedictijnse monniken van Cluny, maar ook de cisterciënzers die wijngaarden kochten in de Côte d'Or. Vele percelen werden beplant met de pinot noir. Vroeger plantten de boeren hier ook veel de gamay-druif, maar Filips de Stoute, had als koning van Frankrijk in 1395 een decreet uitgevaardigd dat de gamay schadelijk was voor mensen en daarom verbood hij de aanplant.

Ook toen het klooster van Cluny aan het eind van de 18de eeuw grotendeels verloren ging bleef de kennis gelukkig voortbestaan. Het niveau dat men tegenwoordig kan bereiken zal door de techniek ongetwijfeld hoger zijn dan in de 18de eeuw. Weten doen we dat

*helaas niet. De wijngaarden in de Côte d'Or zijn doorgaans kleine percelen. Ten tijde van de Franse revolutie werden de landerijen van de grootgrondbezitters verdeeld onder de bevolking. Door vererving werden deze percelen nog kleiner. Voor veel boeren loonde het dan ook niet de moeite om zelf wijn te maken. In de Bourgogne zag je dan ook veel handelshuizen opkomen die de druiven van verschillende boeren inkochten, vinificeerden en onder hun eigen naam uitbrachten. Dat is nog steeds zo. Ieder perceeltje grond wordt in de Côte d'Or vaak omgeven door een stenen muurtje. Tussen Dijon en Meursault kunt u dit zelf ervaren. De Côte d'Or wordt onderverdeeld in twee gebieden, namelijk de Côte de Nuits en de Côtes de Beaune. Deze variant gaat door beide gebieden, de hoofdroute enkel door het laatste.*

*Deze gids is niet de plek om dieper op deze materie in te gaan. Dat moet ik echt aan wijnschrijvers als Hubrecht Duijker en anderen overlaten. Zij hebben immers wel de kans gehad om de vele wijnen te proeven.*

Tussen de Saône enerzijds en de stad Dijon anderzijds liggen maar veertig kilometers. De eerste 25 kilometer verlopen door bos en aangenaam glooiend boerenland. Komend vanaf Langres verlaat men bij St. Sauveur de hoofdroute. als men de Saône heeft gevolgd doet men dat bij Lamarche. vanaf St. Sauveur volgt men de D25 en het verlengde daarvan door het bos. Daarmee komt men vanzelf op de bewegwijzerde fietsroute naar Dijon die verderop rechtsaf gaat.

Als we het bos uitkomen fietsen we even later door Tellecey en gaat de route verder door Vaux-sur-Cosne. We blijven nu ongeacht de fietsbordjes de weg verder volgen naar Remilly-sur-Tille en daarna naar Arc-sur-Tille. Het landschap is vrijwel

vlak nu. De laatste 10 kilometer naar Dijon toe waren de opties beperkt. De lokale suggestie voor een onverhard pad leidde door een grote modderpoel. Ik kies daar liever voor 3 kilometer departementale weg dat niet al te druk is. Bij Quetigny bereiken we de bebouwing rondom Dijon. Sinds de aanleg van fietspaden langs de hoofdweg door het dorp is het het makkelijkst deze te volgen. Vanaf het centrum van het dorp loopt er ook een tramlijn naast het fietspad. Het fietspad loopt langs de verkeersweg met links en rechts vestigingen van supermarkten, bouwmarkten en tuincentra.

Bij de snelweg om Dijon gaan we over de snelweg heen en dan met de tram mee linksaf het gebied in van de Universiteit van Bourgogne. Een officiële fietsroute blijft de tramlijn nog een stuk volgen en leidt dan via grote wegen om het centrum heen naar het station, maar de route gaat rechtdoor en steekt de eerste brede boulevard over en gaat daarna door een woonwijk steeds rechtdoor tot het spoor en dan rechtsaf tot we bij de volgende straat linksaf onder het spoor door kunnen. Op de kruising met de Boulevard Voltaire gaat men rechtdoor en volgt de Rue de Mirande tot aan de vijfsprong, waar men schuin rechts de Rue Saumaise in kan gaan en dan de eerste weg links de Rue Dubois. Hiermee komen we uit aan de achterzijde van de grote kerk Saint Michel. We fietsen er rechts omheen en fietsen vervolgens rechtdoor naar het Paleis van de Hertogen van Bourgondië. Het is hier voetgangersgebied, maar op de fiets ging het best aardig, heel langzaam door het wandelend publiek. Het Paleis en het halfronde plein er voor liggen er mooi bij. Het museum hier herbergt na het Louvre de grootste collectie kunstschaten van Frankrijk.

Je gaat steeds rechtdoor door de grote winkelstraat, de Rue de

la Liberté. Rechts passeer je het Place Francois Rude, met een van de mooiste vakwerkhuisen van Dijon. Bij de beroemdste mosterdzaak van Dijon Moutarde Maille, gaat het linksaf, door de Rue de Chapeau Rouge, en aan het eind rechtsaf door de Rue Michelet. Deze komt uit bij de St. Benigne-kerk een andere bezienswaardigheid van Dijon. Ter hoogte van de zijkant van de kerk gaan we linksaf de Rue Condorcet in. Aan het eind gaan we het spoor onderdoor. Na de spoortunnel ga je niet zoals de hoofdstroom linksaf maar rechtdoor en daarmee rechts langs het gebouw van de Cité Internationale de la Gastronomie et du Vin. Bij een dergelijk gebouw met zo'n lange naam weet je zeker dat je voor de hoofdprijs gaat. Aan het eind van deze straat langs het gebouw ga je bij het kruispunt linksaf over de Avenue de l'Ourche. Deze kruist het riviertje en na de volgende kruising ook het kanaal. Net over het kanaal ga je rechtsaf over het fietspadje naar beneden en dan gelijk scherp rechtsaf weer langs het kanaal onder de brug door. Honderdvijftig meter verder krijg je rechtsaf het bordje voor de fietsroute Véloroute La Voie des Vignes van Dijon naar Beaune. Alleen, dit eerste deel tot Marsannay is nieuw, en ik heb zelf dit deel nog niet gefietst. Wel het andere voorlopige tracé vanaf Chênove. Het komt uiteindelijk in het volgende dorp Marsannay samen. Pas vanaf daar wordt het echt een mooie route door de wijngaarden. Vanaf Marsannay-la-Côte staan er fietsbordjes maar wel met Franse slag opgesteld. De route slingert heerlijk door de wijngaarden.

Aan beroemde namen voor de wijndorpen geen gebrek. Gevrey-Chambertin en Nuits-Saint Georges verwelkomen de fietser met leuke café's en restaurants om even te pauzeren. Daartussen passeren we een van de kostbaarste wijngaarden, de Clos de Vougeot rondom het Chateau de Vougeot. Het was oktober, de

oogst was net binnengehaald en de wijngaarden lagen goudgeel nog te koesteren onder de zon. Het verbaasde mij op het traject daarvoor dat er na de oogst nog menig druiventrosje was blijven hangen en de druifjes smaakten prima. Deze achtergebleven trosjes waren pas later tot rijping gekomen en tijdens de oogst niet interessant. Maar bij de Clos de Vougeot had men duidelijk nog een napluk gedaan, want hier hing geen enkel druifje meer aan de stokken.

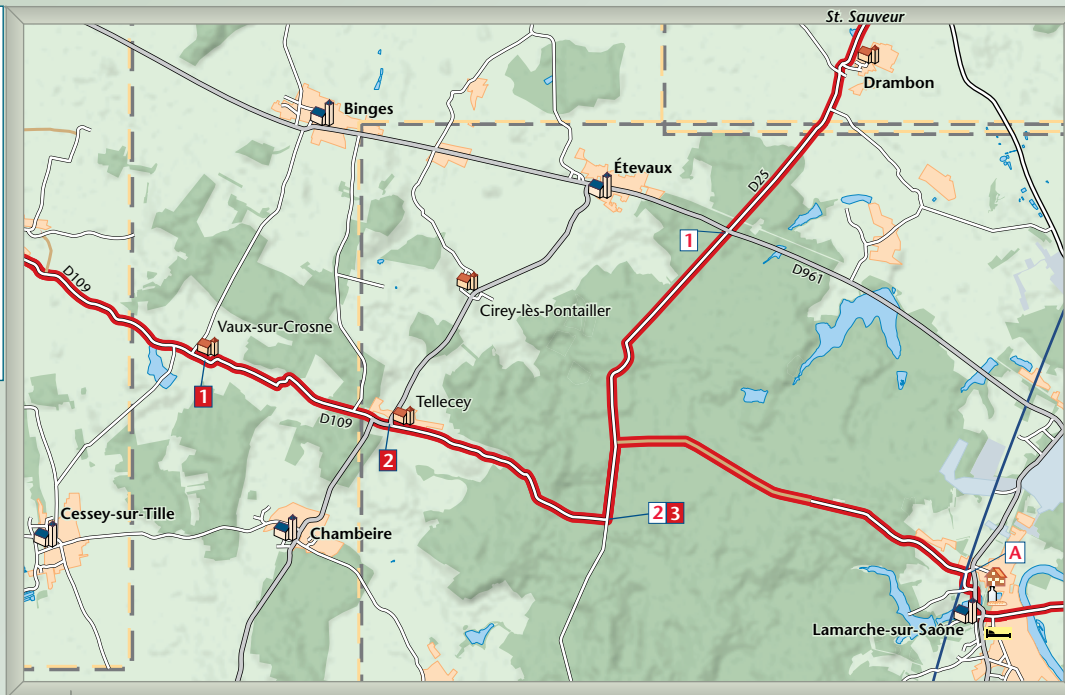
Het grootste deel van het traject fietst makkelijk met af en toe een korte klim, maar voor Aloxe-Corton met het fraaie kasteel moet er geklommen worden. Hierna volgt een prachtig traject door de goudgele heuvels, waarbij de wijngaarden een inkeping in de hellingen van de Côte de Beaune volgen. Daarna daalt de route af naar Savigny-les-Beaune. Ook hier een kasteel, met daaraan gekoppeld een museum met jachtvliegtuigen, sportauto's en brandweerauto's. Hier vlakbij kan je ook wijn proeven, maar voor goede wijn heb je geen kasteel nodig.

In andere delen van Frankrijk kan men vaak rustig een glaasje proeven voordat men hoopt dat u enkele flessen zult kopen. Hier in deze streek is de wijn echter zo kostbaar, dat men zelfs voor het proeven een aardig bedrag moet betalen.

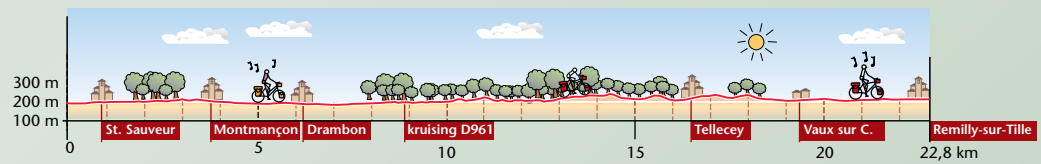
Via kleine weggetjes bereiken we Beaune waarbij de fietsroute heel lang buitenom loopt voordat we zo kort mogelijk door de bebouwing naar het centrum kunnen. Wie Beaune al kent of gewoon geen zin heeft om het stadje te bezoeken blijft bordjes voor de fietsroute volgen.

# B1

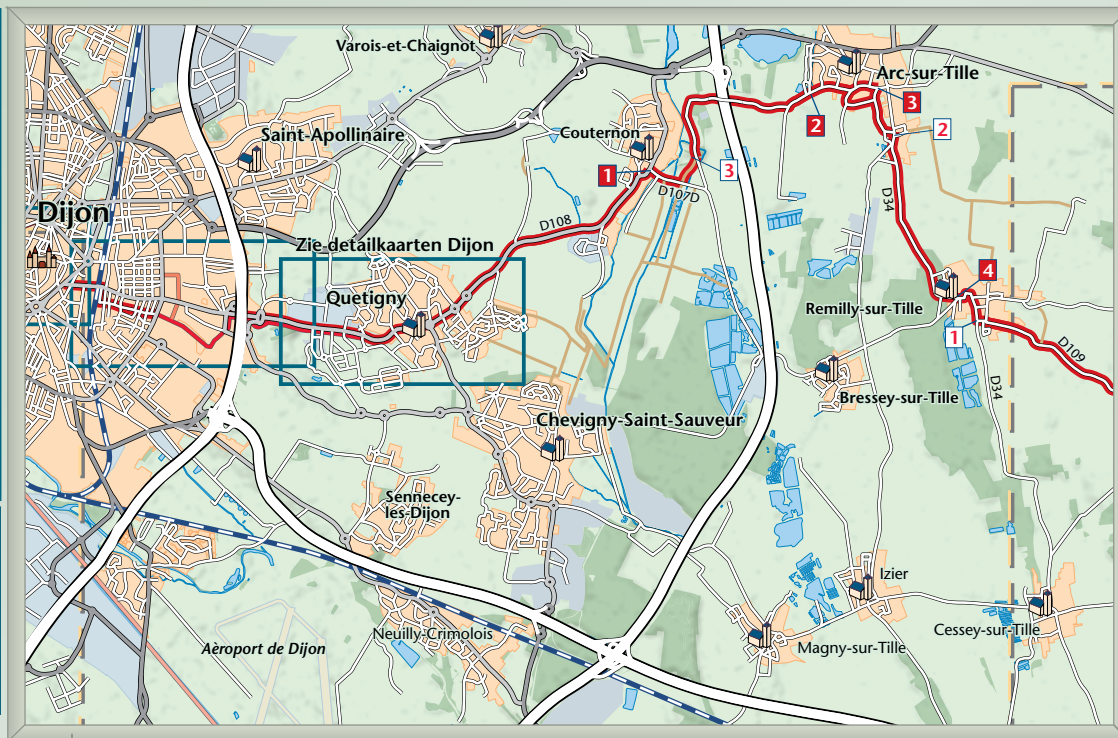
1. Op de kruising met de D961 RD bosweg in.
2. RA volg fietsbordjes ri Dijon
- A. Volg fietsbordjes ri Dijon, asfaltweg wordt onverharde weg door bos (prima fietsbaar). Aan het eind LA en verderop RA fietsbordjes ri Dijon volgen



1. Steeds RD weggetje volgen naar Tellecey.
2. Bij kerk RD fietsroute ri Lamarche-sur-Saône
3. Op T-kruising LA en voor ri Langres steeds maar RD, Voor Lamarche: fietsbordjes volgen

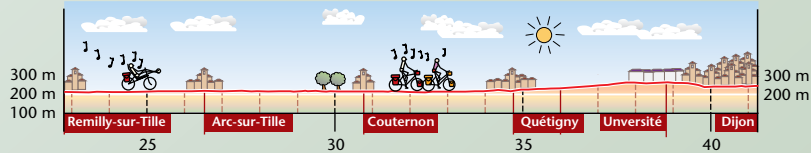


1. Einde weg in Remilly RA ri Arc-sur-Tille (fietsbordjes negeren)
2. Bij begin bebouwing van Arc-sur-Tille weg naar links nemen die Rue de la Cras heet. Aan het eind daarvan op de T-kruising LA. Steeds RD over de Rue de la Mairie en de Rue du Moulin Lajus
3. Einde weg RA, maar je kanal eerder een stukje afsnijden over onverhard langs bosrand. In Couternon LA naar Quetigny. Zieverder de detailkaarten



1. (0,0 km) RA ri Bressey sur Tille. In bocht LA ri Terrain de Foot of al eerder schuin LA langs bosrand om af te steken. Weg volgen over snelweg

2. Steeds RD/ rechts aanhouden Rue du Moulin, Rue de la Mairie. Na de Mairie 1e weg RA Rue de la Cras.
3. Aan t'end schuin RA grotere weg op, naar Remilly.
4. RD D34 ri Cessey. Voor einde bebouwing LA ri Vaux-sur-Crosne



# B2

## Van buiten (Dijon) naar binnen of andersom

1. (0,0 km) Bij binnenkomst Quetigny RD via FP verder. Komt trambaan langs lopen. Bij 2de tramhalte 'Le Grand Marché' daar vlak voor oversteken, en weer naar rechts oversteken voor vervolg FP langs andere zijde weg.
2. (0,0 km) FP volgen over snelweg heen, met trambaan mee door universiteitswijk. Echter bij halte Erasme RD, steeds RD.



1. (0,0 km) Onder spoor door RA en weg mee aan 't eind LA steeds RD.
2. (0,0 km) RD oversteken FP op en RD langs trambaan FP verder volgen

3. (0,0 km) RA met FP mee snelweg mee. zijweg oversteken en RD langs weg en trambaan.
4. (0,0 km) Bij halte Le Grand Marché oversteken en langs andere zijde verder. Steeds RD

3. (0,0 km) Aan het eind RA langs het spoor. Bij grotere weg LA onder spoor door en dan steeds RD (zie stadskaart).

# DIJON

1 cm = 140 meter

2. (0,0 km) bij hoofdstraat Rue la Liberté RA, steeds RD door voetgangersgebied. Einde voetgangersgebied RA en 1ste weg LA Rue Legouz Gerland. Aan t' eind RA en gelijk LA en dan steeds RD, wordt Rue de Mirande

1. (0,0 km) bij kanaal LA en vlak voor brug links omhoog en RA brug over, linker baan. Bij kruising RD, volgende kruising RA. Bij spoor RD onder door de Rue Monge

1. (0,0 km) Bij kruising met verkeerslichten (Bvd. Voltaire) RD en ook bij volgende kruising met verkeerslichten RD.
2. Op volgende kruising (6-sprong) schuin RA rue Saumaise in en 1e weg LA Rue Dubois.
3. Om de kerk van St. Michel heen en RD. Op kruising ook RD voetgangersgebied in naar het Paleis en RD over de Rue de la Liberté (hier fietsen of lopen hangt van de drukte af).
4. Bij Mosterdzaak Maille LA. en aan eind RA weg volgen tot zijkant kathedraal. St. Benigne
5. LA Rue Condorcet in en aan eind RA onder spoor door 6. Schuin RA/RD rue du Faubourg Raines
7. Op kruising LA Avenue de l'Ouche en
8. Over brug kanaal gelijk RA FP naar beneden scherp RA FP onder brug door langs kade

Beaune Beaune

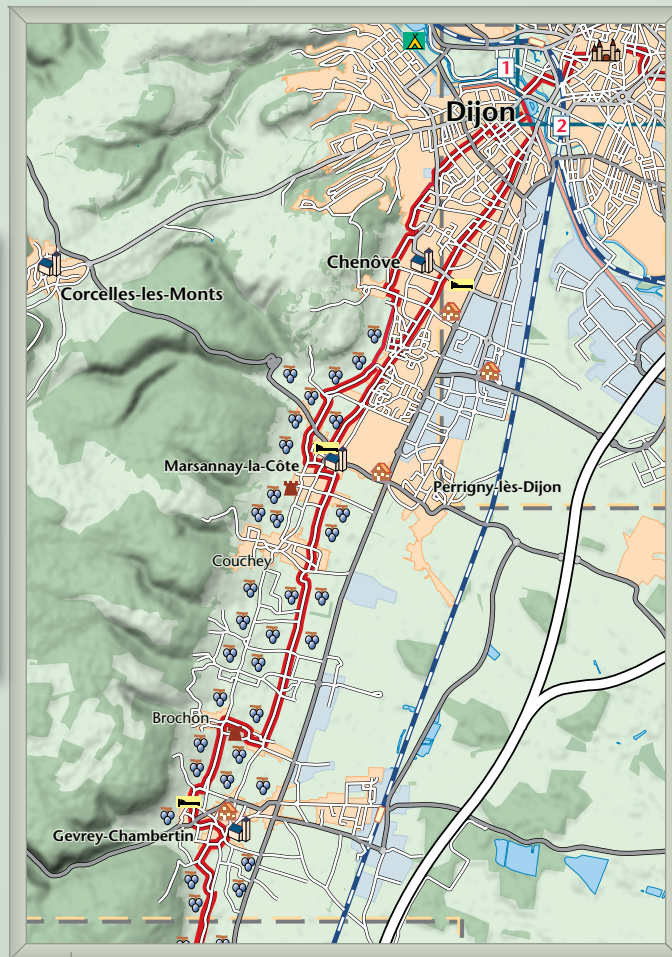
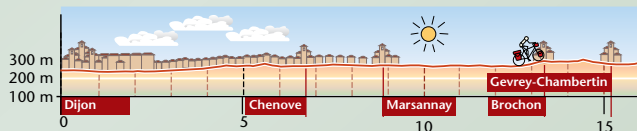
Queigny

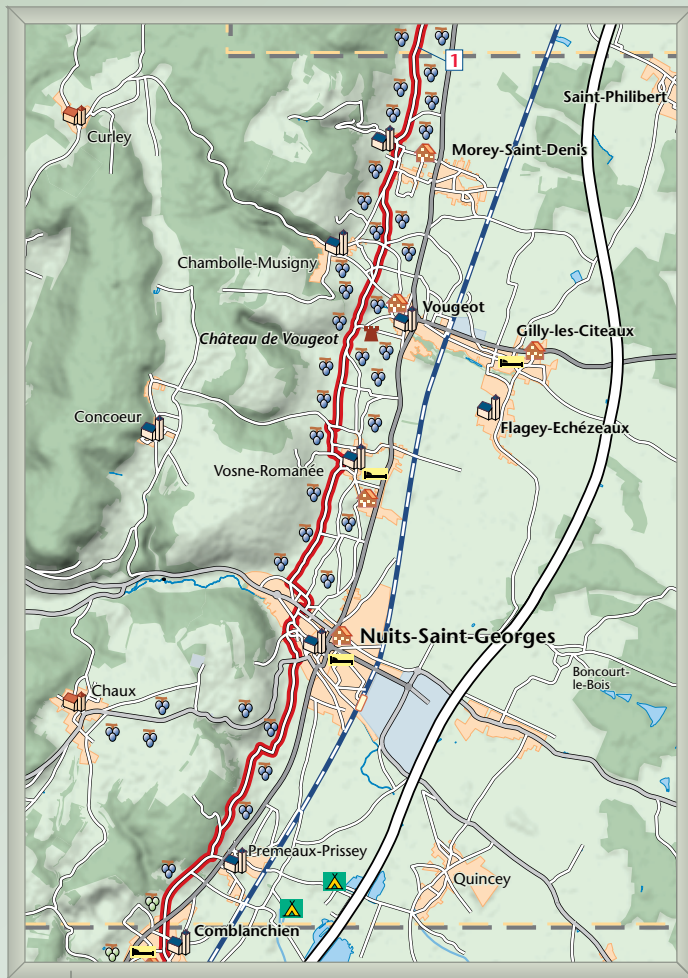
1. Over brug gelijk RA en scherp RA onder brug door over FP
2. Na 200 m volg RA fietsbordjes fietsroute Veloroute la Voie des Vignes. Of, zonder kronkelingen, ga langs kanaal nog 200 m RD tot de grote weg die we schuin rechts opgaan. Na 200 meter splitsing waar de weg naar Chenôve schuin rechts afbuigt. Deze weg blijven we volgen tot in Marsannay. In Marsannay weer fietsbordjes Veloroute la Voie des Vignes volgen.



# B3

*In het centrum van Dijon*

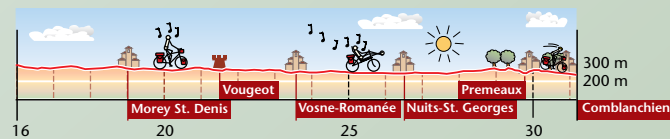




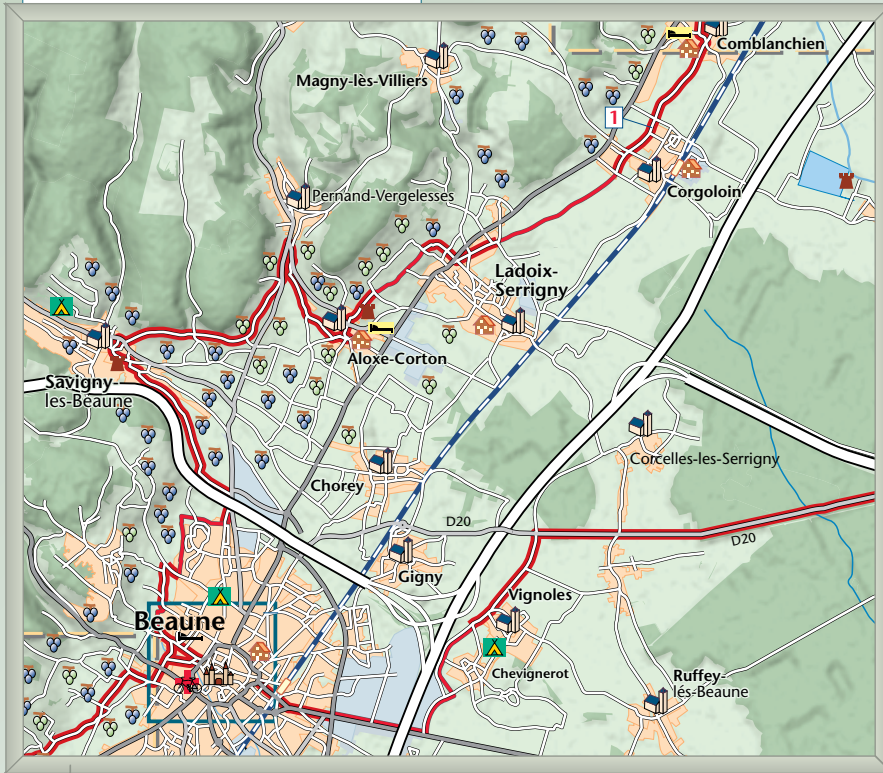
Château de Vougeot

# B4

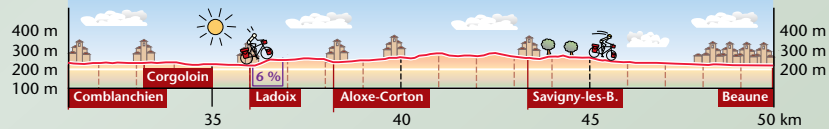
## 1. Volg bordjes Veloroute la Voie des Vignes



1. Volg Veloroute la Voie des Vignes
2. Bij Beaune, zie stadskartaat.



Het kasteel van Aloxe-Corton



**B5**

## 12. SPOREN DOOR DE WIJNGAARDEN BEAUNE - CLUNY

De rondweg om de oude binnenstad van Beaune is eenrichtingsverkeer, tegen de klok in. Men verlaat de ring rechtsaf bij de Rue de Faubourg St. Martin (goede fietsenmaker), waarna men gelijk linksaf gaat, stroompje over en via het park uitkomt bij het begin van de bewegwijzerde fietsroute door de wijngaarden. De route is goed aangegeven, alleen in Meursault moet je even opletten. Verder gewoon de fietsbordjes volgen tot Puligny-Montrachet.

De route verlaat Beaune en volgt het weggetje slingerend door de meest kostbare wijngaarden. Het weggetje steeds volgend rijdt men op het centrum van Pommard af. De weg loopt voor de kerk van Pommard langs en verlaat aan de andere kant het dorp op weg naar Volnay. Na Pommard volgt een behoorlijk steil stuk. Vanaf hier fiets men verder door naar Meursault en Puligny. In Puligny verlaat men de fietsroute bij de rotonde met een standbeeld van vier mannetjes in het midden. Men gaat om deze rotonde heen maar niet helemaal links, doch een straat daarvoor naar een pleintje toe, gaat daar aan het eind rechtsaf en fietst zo het dorp uit en kruist even later schuin de N74, waarna men verder naar Corpeau fietst.

De weg volgend door Corpeau kruist men het spoor en komt men aan de rand van Chagny uit op de N6. Deze steekt men over. Volg deze weg onder het spoorviaduct door, waarna men gelijk rechtsaf Chagny in rijdt over de Avenue du Gen. Leclerc. Men gaat met het verkeer linksaf de Av. de Gen. de Gaulle in richting Givry en Cluny, die men verder helemaal af rijdt.

Men ziet ook op het laatste kruispunt al de bordjes staan voor de Voie Verte = fietspad. Na de brug over het Canal du Centre gaat men gelijk linksaf om het jaagpad langs het kanaal te nemen. Over een afstand van 8 kilometer volgt men een prachtig fietspad langs het kanaal. Pas daar waar het kanaal onder de grote weg de N6 doorgaat, verlaat de route het kanaal en volgt een nieuw stukje fietspad dat is aangelegd evenwijdig aan deze drukke weg. Na 200 meter komt men in een gehucht waar de route schuin rechts een weggetje inschiet. Er staan hier ook fietsbordjes. Dit komt uit op een andere weg die men oversteekt om de weg naar Farges te nemen. Deze weg blijven volgen. Na het dorp en het spoor duikt de weg het bos in. Deze weg is verderop afgesloten voor autoverkeer. Als het bos na drie kilometer aan de linkerzijde plaats maakt voor open veld gaat men 20 meter verder rechtsaf een bospad in, met slagboom, dat voldoende verhard is om goed op te kunnen fietsen, ook voor racefietsers. Dit pad rijdt men helemaal uit tot aan de tweede slagboom waarna men op een kruisinkje schuin links gaat over het asfaltweggetje. De weg komt uit op een drukkere weg die men oversteekt richting Dracy-le-Fort. De weg daalt en komt uit bij een riviertje waarna de route rechts om de oude bebouwing heen omhoog gaat.

*Ten zuiden van Chagny begint de Côtes du Chalonais. Hier strekken de wijngaarden zich over veel grotere percelen uit. Hier wordt ook niet alleen de Pinot Noir geteeld maar ook de Gamay, een zeer fruitige druif, die ook aan de Beaujolais de kenmerkende geur en smaak meegeeft. De bekendste wijndorpen in deze streek zijn: Rully, Givry, Mercurey, Montagny en Buxy. De prijzen van de wijnen in de Côtes du Chalonais komen al heel wat dichterbij het bereik van een wijnfietser.*